

جامعه شناسی ۲

جهان فرهنگی

جهان فرهنگی

گروه تلفیق چیست؟

نمایندگان گروه ها، گروه تلفیق را شکل دهند. اعضای گروه تلفیق در مورد ارتباط
مباحث هر گروه با یگدیگر گفت و گو کنند، نتیجه و چکیده بحثشان را ارائه نمایند و با
راهنمایی دبیر کلاس آن را بازبینی کنند.

پرسش های بنیادی به سه دسته اصلی تقسیم می شوند:

□ هستی شناسانه

□ انسان شناسانه

□ معرفت شناسانه

□ **هستی شناسانه** : پرسش هایی از قبیل اینکه آیا جهان هستی به همین جهان مادی محدود می شود؟

□ **انسان شناسانه** : پرسش هایی از قبیل اینکه آیا انسان موجودی مختار و فعال است یا مجبور و منفعل؟

□ **معرفت شناسانه** : پرسش هایی از قبیل اینکه آیا تنها راه شناخت ، حس و تجربه است؟

جهان انسانی

وقتی به اطراف خود می‌نگریم با پدیده‌های بسیار متفاوتی روبه‌رو می‌شویم. با تأمل بیشتر متوجه می‌شویم که این پدیده‌ها در منظومه‌های بزرگ و مهمی دسته‌بندی می‌شوند. این منظومه‌ها را به دلیل اهمیتشان «جهان» می‌نامند. یکی از این جهان‌ها، جهان انسانی است.

جهان انسانی محصول زندگی انسان است و هر چه با اندیشیدن و عمل انسان پدید می‌آید مربوط به این جهان است.

جهان انسانی به دو بخش **فردی** و **اجتماعی** تقسیم می شود

بخش فردی :

بخش فردی آن به زندگی شخصی و فردی انسان ها باز می گردد. ابعاد ذهنی، اخلاقی و روانی انسان ها به این بخش تعلق دارد. هر کدام از ما دانسته ها، تجربه ها و خلیات ویژه ای داریم که افراد دیگر با ما در آنها شریک نیستند.

بخش اجتماعی :

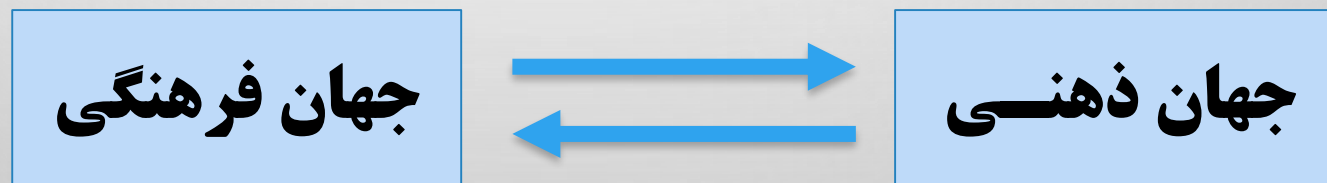
بخش اجتماعی آن، زندگی اجتماعی انسان ها را در بر می گیرد. قبلاً دانستید که این بخش هویت فرهنگی دارد. فرهنگ، شیوه زندگی اجتماعی انسان ها را شکل می دهد و خود نیز محصول آگاهی و عمل مشترک انسان هاست.

از این رو از بخش فردی جهان انسانی به **جهان ذهنی** و از بخش اجتماعی آن
به **جهان فرهنگی** نیز یاد می کنند.

وقتی فردی در باره مسئله ای خاص می اندیشد، در محدوده فردی و ذهنی خود به سر می برد ولی هنگامی که اندیشه خود را به صورت گفتار یا نوشتار بیان می کند یا براساس اندیشه و تصمیم خود با دیگران رفتار می کند، به محدوده اجتماعی و فرهنگی وارد می شود.

بین دو بخش **ذهنی** و **فرهنگی** جهان انسانی تناسب و هماهنگی وجود دارد. هر فرهنگی نوعی خاص از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد پدید می آورد و به همان نوع، اجازه بروز و ظهور می دهد. هر نوع عقیده و اخلاقی نیز جویای فرهنگی متناسب با خود است.

جهان تکوینی

برخی جهان تکوینی را به طبیعت محدود می کنند. این گروه طبیعت را در مقابل جهان انسانی قرار می دهند و با تقسیم جهان انسانی به دو جهان ذهنی و فرهنگی از سه جهان سخن می گویند.

جهان طبیعت، جهان ذهن و جهان فرهنگ

متفکران مسلمان، جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود نمی دانند. نزد آنان جهان طبیعت بخشی از جهان تکوینی است.

آنها جهان تکوینی را به دو جهان **طبیعت** و **فوق طبیعت** تقسیم می کنند

تعامل جهان های ذهنی، فرهنگی و تکوینی

دیدگاه اول:

برخی جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود می کنند و جهان ذهنی و جهان فرهنگی می دانند.

در این دیدگاه ذهن افراد و فرهنگ نیز هویتی طبیعی و مادی دارند و علوم مربوط به آنها نظیر علوم طبیعی است. این گروه بین علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوتی قائل نیستند.

نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی، ظرفیت ها و قابلیت هایی را از علوم انسانی و اجتماعی سلب می کند.

دیدگاه دوم:

گروهی دیگر جهان فرهنگی را مهم تر از جهان ذهنی و تکوینی می دانند. این گروه جهان ذهنی و فردی افراد را تابع فرهنگ می دانند و جهان تکوینی را نیز ماده خامی برای دخل و تصرف فرهنگ ها و جوامع مختلف می دانند.

در این دیدگاه جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیت و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می دهند.

دیدگاه سوم :

رویکرد کسانی است که جهان فرهنگی ، جهان ذهنی و جهان تکوینی را مهم

و در تعامل با یکدیگر می دانند.

از منظر قرآن :

از منظر قرآن هر گاه انسان، اخلاقی الهی داشته باشد و جامعه نیز از فرهنگی توحیدی برخوردار باشد، جهان تکوینی درهای برکات خود را به روی انسان ها می گشاید و هر گاه افراد و فرهنگ جامعه، هویتی مشرکانه داشته باشند زمین و آسمان از تعامل سازنده با آنها باز می مانند و ظرفیت های الهی و آسمانی خود را از آنها پنهان می کنند.

تهیه و تنظیم : شهدوستی و خورسند

جامعه ۱ : درس ۱

پایه یازدهم انسانی

دبیر مربوطه : خانم روزبان